

Referanser: KM 10/03, KM 09/07, KM 08/09, KM 10/11, KM 10/12, KM 04/16, KM 08/16, KR 31/03, KR 14/13, KR 31/13

Arkivsak: 16/3806 - 1 (16/33298)

Saksdokumenter:

Tittel	Dok. ID
Ordning for utpeking av biskoper	1524770

Høring - ordning for utpeking av biskoper

Sammendrag

Kirkemøtet 2012 vedtok at det i det videre arbeid med kirkeordningen burde skje en fullstendig gjennomgang av regelverket for nominasjon og tilsetting av biskoper, der også alternativer for utpeking av biskoper vurderes. Fra 1. januar 2017 vil biskopene ikke lenger være tjenestemenn underlagt tjenestemannsloven, men tilsatt i Den norske kirke. Det vil etter dette være opp til Kirkemøtet å fastsette regler om hvordan biskoper skal utpekes.

Kirkerådet hadde lagt opp til at Kirkemøtet i 2016 skulle gjøre et valg om hvilken type ordning en skulle gå inn for, enten en ordning med rent bispevalg, tilsetting i et særskilt tilsettingsorgan eller tilsetting i Kirkerådet. Kirkemøtet valgte ikke å ta stilling til forslaget, men ba Kirkerådet utrede spørsmålet videre og legge det frem for Kirkemøtet.

Som en oppfølging av Kirkemøtets tidligere vedtak legges det opp til å sende ut en høring med alternative regelforslag med utgangspunkt i de tre mest aktuelle ordningene. Høringen skiller seg fra veivalghøringen, som ble gjennomført våren 2015, ved at den også skisserer aktuelle regelforslag, samt går mer detaljert inn på de ulike elementene i ordningene.

Kirkerådet legger opp til endelig behandling av denne saken på Kirkemøtet 2018.

Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar høringsnotatet om *ordning for utpeking av biskoper* og ber direktøren innarbeide de endringer som fremkom på møtet.

Saksorientering

Kirkemøtet vedtok i 2007 at det anså en valgordning som den mest tjenlige fremgangsmåte for å utpeke biskoper i Den norske kirke (sak KM 09/07). Da kirkelige organer fra 2012 selv fikk myndighet til å tilsette biskoper, ble de begrensninger som ligger i tjenestemannsloven anført som et hinder for å gå over til en ren valgordning. Dagens ordning vedtatt av Kirkemøtet er derfor en kombinasjon av en rådgivende avstemning og tilsetning i Kirkerådet. Samtidig som man vedtok nåværende ordning, ba Kirkemøtet om «en fullstendig gjennomgang av regelverket for nominasjon og tilsetning av biskoper, der også alternativer for utpeking av biskoper vurderes» (sak KM 10/12).

Spørsmålet om ordning for utpeking av biskoper inngikk i Veivalgsaken på Kirkemøtet 2016 (sak KM 08/16). I høringsnotatet skisserte Kirkerådet fire ulike alternative måter å utpeke biskoper på, enten 1) en videreføring av dagens ordning, eventuelt med små justeringer, 2) at dagens ordning for nominasjon og rådgivende avstemming videreføres, men tilsetningen foretas av et eget organ for tilsetning av biskoper, 3) at det innføres en ren valgordning for biskoper eller 4) at bispestillinger lyses ut og besettes etter samme prosedyre som andre stillinger, uten rådgivende avstemning.

På bakgrunn av høringen la Kirkerådet la opp til at Kirkemøtet skulle gi retning på det videre utredningsarbeidet ved å velge en ordning, enten en ordning med Kirkerådet som tilsettingsorgan, en ordning med et særskilt tilsettingsorgan eller ved at biskopene skulle velges. Kirkerådets flertall anbefalte at Kirkemøtet skulle gjøre vedtak om at «dagens ordning hvor Kirkerådet tilsetter biskoper etter en rådgivende avstemning bør videreføres. Kirkemøtet mener spørsmålet om åremål må utredes nærmere».

Kirkemøtet 2016 valgte ikke å ta stilling til hvilken ordning som burde velges, men vedtok enstemmig å be Kirkerådet utrede ordning for utpeking av biskoper videre og fremme saken for Kirkemøtet, jf sak KM 08/16.

Høring

Som et lovbestemt kirkelig organ er Kirkerådet etter kirkeloven § 38 første ledd underlagt forvaltningsloven og ulovfestede forvaltningsrettslige regler. Det innebærer at Kirkerådet har plikt til å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Ved fastsettelse av forskrift skal offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet.

Som en oppfølging av Kirkemøtets tidligere vedtak legges det derfor opp til å sende ut en høring med konkrete regelforslag med utgangspunkt i de tre mest aktuelle ordningene. Høringen skiller seg fra veivalghøringen ved at den også skisserer aktuelle regelforslag, samt går mer detaljert inn på de ulike elementene i ordningene, blant annet hvilke grupper som skal være stemmeberettigede. Se vedlagte høringsnotat.

Menighetsrådene, bispedømmerådene, biskopene, prostene, de teologiske utdanningsinstitusjonene og fagforeningene som representerer de ulike stemmeberettigede er berørte instanser knyttet til regelverket for utpeking av biskoper.

I utformingen av høringsnotatet har Kirkerådets utvalg for kjønn og likestilling gitt innspill.

Særlig om åremål

Det vises til den rettslige redegjørelsen for spørsmålet om det er adgang for åremålstilsetting av biskoper. Kirkerådets sekretariat vil arbeide videre med spørsmålet for nærmere vurderinger og eventuelt ettersende et supplerende notat til Kirkerådets møte 7.–9. desember 2016.

Videre behandling

I etterkant av høringen vil Kirkerådet få saken tilbake, med sikte på å legge frem et forslag til regelverk til behandling på Kirkemøtet 2018.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Nærmere vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser er gjort i høringsnotatets avsnitt 5.2. Det vises til dette.